

۱- از تاریخ وصول این نامه حداکثر سقف مجاز واگذاری سیم کارت فعال به مشترکان حقیقی ۱۰ عدد بوده و لذا فروش یا

فعال کردن سیم کارت های قبلی فروخته شده برای کلیه اشخاص حقیقی که دارای بیش از ۹ سیم کارت فعال هستند به هر طریق و تحت هر عنوان ممنوع است.

۲- تمامی اپراتورهای تلفن همراه کشور موظف به برنامه ریزی، تعریف و ایجاد فرایندها و همچنین ساز و کار و سایر امکانات و اقدامات لازم برای کاهش تعداد سیم کارت های فعال موجود ثبت شده به نام یک شخص حقیقی به سقف اعلام شده هستند. به نحوی که پس از ۵ ماه از تاریخ وصول این ابلاغیه، تعداد خطوط فعال ثبت شده به نام یک شخص حقیقی بیش از ۱۰ عدد نباشد.

۳- فعال کردن کلیه خطوطی که به صورت مستقیم و غیر مستقیم به واسطه های توزیع، فروش و بازاریابی تحویل شده اند قبل از ثبت مشخصات کامل بهره برداران واقعی و دائمی آنها ممنوع است.

۴- ضروری است به نحو مقتضی به کلیه سازمان ها، مؤسسات و سایر اشخاص حقوقی که اقدام به خرید سیم کارت انبوه برای توزیع درون سازمانی کرده و یا خواهند کرد تفهیم شود که ثبت و ذخیره مشخصات کاربران آنها برای ارائه به مراجع ذی صلاح در صورت لزوم ضروری بوده و در غیر این صورت مسؤولیت هر گونه پیامد ناشی از سو استفاده از خطوط واگذار شده بر عهده ایشان خواهد بود.

۵- نظر به عدم وصول گزارش نتیجه اقدامات در خصوص بندهای نامه شماره ۱۵/۲۵۶۲۱/الف/م - ۱۳۹۰/۴/۶ تاکنون، بدین وسیله به اطلاع می رساند که این معاونت در صورت عدم وصول گزارش مورد اشاره تا پانزدهم تیر ماه سال جاری، نسبت به اعلام گزارش تخلف دریافت کنندگان نامه از مفاد پیوست امنیتی پروانه به سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی اقدام خواهد نمود.»

مصوبه شماره ۱۳۹۷/۲۶/۱۵/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۴/۲۴ :

«سلام علیکم:

احتراما، نظر به ذکر برخی ملاحظات، ابهامات و مشکلات احتمالی مترتب بر سقف خطوط فعال تعیین شده برای اشخاص حقیقی که از جانب برخی اپراتورهای ارائه دهنده خطوط و خدمات تلفن همراه طرح گردیده، بدین وسیله توضیحات ذیل الذکر جهت استحضار جنابعالی و همچنین اپراتورهای فوق الاشماره اعلام می گردد:

۱- اگر چه در طول جلسات متعدد برگزار شده از ابتدای سال گذشته با نمایندگان آن سازمان و سایر شرکت های اپراتوری تعریف کاملا واضحی از سیم کارت فعال ارائه و نهایی گردیده است، لیکن مجدداً و برای رفع هر گونه ابهام، تعریف سیم کارت فعال مورد اشاره در نامه های شماره ۱۵/۲۵۶۲۱/الف/م - ۱۳۹۰/۴/۶ و ۱۵/۲۶۲۹۴/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۳/۱۷ مجدداً به شرح زیر ارائه می شود:

سیم کارت فعال در هر شبکه تلفن همراه به سیم کارتی اطلاق می شود که مجوز حضور ( ) در شبکه و استفاده از سرویس های قابل ارائه در آن را داشته باشد. بنابراین تعریف، سیم کارت غیر فعال سیم کارتی است که شماره ( ) آن می تواند در دیتابیس مالکین شبکه وجود داشته لیکن مجوز حضور ( ) در شبکه ندارد. این تعریف با تبدیل مناسب واژه سیم کارت به سایر واژه ها و اصطلاحات اطلاق شده به خطوط و سرویس های ارتباطی، قابل تعمیم به خطوط و خدمات قابل ارائه در سایر شبکه ها خواهد شد. موارد استثنا نیز بسیار ناچیز بوده و قابل اغماض یا قابل حل می باشند.

۲- این معاونت اطمینان دارد که با باز تعریف اصطلاحاتی همچون متقاضی، مالک، مشترک و بهره بردار و تبیین دقیق وجوه مشترک و تمایز آنها از یکدیگر، همچنین با اعمال صحیح تعاریف جدید در فرایندها و سامانه های امور مشتریان و سایر سامانه های مرتبط شرکت های مخابراتی، درصد قابل توجهی از نگرانی های احتمالی مترتب بر اجرای ابلاغیه این معاونت برطرف خواهند شد. موارد استثنا نیز بسیار ناچیز بوده و قابل اغماض یا قابل حل می باشند.

۳- همان طور که استحضار دارید، امروزه در آمد اپراتورهای مخابراتی وابستگی چندانی به فروش خطوط و جذب مشتریان جدید ندارد. بلکه تعدد و تنوع سرویس ها و خدمات ارزش افزوده و ترغیب مشتریان به استفاده از آنها سهم اصلی درآمدزایی را به خود اختصاص داده است. شاهد اصل این مدعا نیز توزیع تقریباً رایگان سیم کارت به انحای مختلف توسط دو اپراتور بزرگ تلفن همراه کشور می باشد. در چنین شرایطی، نگرانی از کاهش درآمد به دلیل کاهش متقاضیان خرید سیم کارت منطقی به نظر نمی رسد.

۴- یکی از اقدامات لازم، مهم و تاثیرگذار در کاهش پیامدهای منفی حاصل از اجرای ابلاغیه این معاونت، اطلاع رسانی به موقع، صحیح و با استفاده از روش های مختلف به مشترکین و بهره برداران و همچنین فراهم آوردن تسهیلات و امکانات لازم برای به حداقل رساندن مشکلات تغییر نام مالک و تسریع در آن بوده که متأسفانه توسط هیچ یک از اپراتورها در خصوص آن اقدامی نشده است.

۵- اجرای دستورالعمل این معاونت لزوماً منجر به عودت سیم کارت از سوی مالکین بیش از ۱۰ سیم کارت نخواهد شد. چرا که خطوط واگذار شده همچنان تا زمان فعال شدن به درخواست بهره بردار نهایی می تواند تحت تملک و ثبت شده به نام مالک فعلی باشد. به علاوه، با تقسیم بندی صحیح انگیزه ها و اهداف مختلف متقاضیان سیم کارت انبوه، امکان ایجاد راهکارهای مختلف رفع نیازمندی آنان نیز بدون فعال کردن سیم کارت های واگذار شده وجود خواهد داشت.

۶- یکی از اهداف این ابلاغیه، ممانعت از فعال کردن سیم کارت توسط فعالان بازاریابی اپراتورها با استفاده از مشخصات سجلی خود و واگذاری غیر مستند سیم کارت های فعال شده به بهره برداران است. این مهم البته از مسؤولیت های اپراتورها بوده و به نظر می رسد که در انجام آن کوتاهی کرده اند.

۷- اجرای این ابلاغیه محدودیتی برای مالکیت خطوط ایجاد نخواهد کرد و صرفاً بهره برداری از بیش از ۱۰ خط در هر شبکه و در طول دوره اشتراک را غیر ممکن می سازد. با مروری بر انگیزه هایی که ممکن است با این موضوع منافات داشته باشند، روشن می شود که غالباً موارد سو استفاده و تخلف در دایره محدودیت قرار خواهند گرفت. یافتن راهکار برای موارد خاص و غیر ضروری نیز مشکل به نظر نمی رسد.

۸- لزوم ایجاد سقف در تعداد خطوط فعال در شبکه برای اشخاص حقیقی و همچنین وظایف اپراتورها در فراهم کردن امکانات و بسترهای لازم جهت اجرای ابلاغیه اخیر این معاونت از ابتدای سال گذشته برای نمایندگان معرفی شده از جانب شرکت های مخابراتی کاملاً تبیین شده است. ابلاغیه اخیر تنها سقف خطوط را مشخص کرده و لذا با توجه به فرصت بیش از ۵۸ ماهه کلیه اپراتورها برای اجرای مفاد آن، ضرورتی به تمدید مدت زمان اجرا احساس نمی شود.

۹- این معاونت بررسی قوانین، مقررات و مفاد پروانه های صادر شده و تدوین پیش نویس اصلاحیه های مورد نیاز را در دستور کار خود قرار داده و بدیهی است حسب ضرورت نسبت به ارائه پیشنهادات به مراجع ذی صلاح قانونگذاری، تدوین و تنظیم مقررات اقدام خواهد نمود.

در خاتمه شایان ذکر است که یکی از مهمترین الزامات در بهره برداری از هر فناوری، اشاعه فرهنگ صحیح و همخوان با شرایط اجتماعی کشور در استفاده از آن است. غفلتی که در حوزه شبکه های ارتباط سیار در این زمینه شده و همچنین پیامدهای اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و... ناشی از این غفلت اولاً: قابل کتمان و چشم پوشی نبوده و ثانیاً: اصرار بر ادامه این وضعیت به بهانه هایی از قبیل کاهش درآمد، مشکلات حقوقی، عدم تطابق با قوانین و مقررات، سختی در انجام کار و... که جملگی قابل حل بوده و یا بعضاً در بروز آنها ابهام و تشکیک وجود دارد توجیه پذیر نمی باشد. لذا کمترین انتظار از مدیران و کارشناسان اپراتورهای ارائه دهنده خدمات این است که انگیزه مند و متعهدانه در جبران غفلت ها و فراهم آوردن شرایط لازم برای رفع کاستی های موجود همکاری نمایند.»

متعاقباً وکیل شاکی به موجب لایحه شماره ۸۶۶ - ۱۳۹۴/۲/۲۳ اعلام کرده است که:

«احتراماً، با اشاره به پرونده کلاسه ۱۹۵۵۱۰۹۰۰۰۹۹۸۰۰۰۰ عطف به نامه شماره ۷۵۵ - ۱۰/۱/۱۳۹۳ این جانب جهت تسریع در رسیدگی قضایی مجدداً به استحضار می رساند:

مطابق شکایت مطروحه وفق دادخواست تقدیمی در قسمت «خلاف شرع بودن مصوبه صادر شده در خصوص جلوگیری از مالکیت بیش از ۹ فقره سیم کارت تلفن همراه توسط اشخاص حقیقی» صرفاً از طرح شکایت از حیث عدم انطباق با شرع مقدس مرقطز کرده و شکایت خود را نسبت به این قسمت مسترد می نمایم تا به شکایت از حیث عدم رعایت موازین قانونی رسیدگی و در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پیگیری شود. از توجه و عنایتی که در این خصوص اصدار به امر خواهید فرمود متشکرم.»

در پاسخ به شکایت شاکی، مدیر کل دفتر حقوقی سازمان تنظیم و مقررات و ارتباطات رادیویی به موجب لایحه شماره ۱۷۴۶-۱۰۰۵۳۷/۲۸ - ۱۳۹۳/۷/۲۸ اعلام کرده است که:

«سلام علیکم:

احتراماً، بازگشت به ابلاغیه کلاسه پرونده شماره ۵۶۱/۹۳ - ۱۳۹۳/۷/۱۴ در ارتباط با شکواییه آقای مهران نوری به طرفیت سازمان متبوع به خواسته بررسی انطباق تصویب نامه منع داشتن بیش از ۹ سیم کارت تلفن همراه [فعال از هر اپراتور] با موازین شرعی موارد ذیل را به استحضار می رساند:

۱- با عنایت به تبصره ۲ ماده ۷ قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان متبوع وظایف حاکمیتی و نظارتی و اجرای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را در بخش تنظیم مقررات ارتباطی و ارتباطات رادیویی بر عهده دارد.

۲- در نظام ارتباطات مخابراتی ایران، تمامی اپراتورهای تلفن همراه در چارچوب موافقتنامه اعطایی از سوی سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (به نمایندگی از حاکمیت) فعالیت می کنند. این موافقتنامه به عنوان پیوست پروانه و به منزله قرارداد دو جانبه حاکمیت با اپراتورهای خصوصی بوده که دارندگان پروانه را ملزم به رعایت مفاد آن می نماید.

۳- اصول حاکم بر این موافقتنامه ها از سوی کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات که طبق بند ب ماده ۵ قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات صلاحیت اصلاح و تجدید ساختار ارتباطی در کشور را دارد، مورد تصویب و ابلاغ قرار گرفته است.

۴- از جمله اصول مهمه مقرر در مصوبات کمیسیون یاد شده به پشتوانه قانونی مذکور در بند فوق، در ارتباط با موافقتنامه های اعطایی به هر ۳ اپراتور همراه اول (شرکت مخابرات ایران) ایرانسل (شرکت خدمات ارتباطی ایرانسل) و رایتل (شرکت تامین تله کام) فراز «دفاع ملی و امنیت عمومی» است که طی آن اپراتور موظف است نسبت به اجرای ابلاغ های امنیتی دستگاه قضایی، وزارت اطلاعات و سایر مراجع قانونی اقدام نماید. این اصل در موافقتنامه هر ۳ اپراتور فوق نیز عینا درج شده است.

۵- پیرو اصول فوق، معاونت امنیت سیستم های ارتباطی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مستقر در این سازمان که تحت این عنوان و در واقع به عنوان مرجع ذی صلاح امنیتی این حوزه است، نسبت به ابلاغ پیوست امنیتی به شماره ۱۵/۲۶۲۹۴/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۳/۱۷ دایر بر ممانعت اپراتورها از فعال سازی ارتباط سیم کارت های تلفن همراه بیش از ۹ سیم کارت برای اشخاص حقیقی اقدام کرده است، لذا ملاحظه می شود اقدام اپراتورها و معاونت امنیت شبکه کاملا در چارچوب قانون صورت پذیرفته است.

۶- موضوعیت اصلی در بحث ارتباطات برای تلفن همراه، شماره های ارتباطی قابل فعال سازی به وسیله سیم کارت های مخابراتی است و نه خود سیم کارت ها، که ضروری است در این موضوع قائل به تفکیک شد. تولید و عرضه سیم کارت با هیچ محدودیتی روبرو نیست، لیکن شماره های ارتباطی از منابع کمیاب و در مواردی نایاب محسوب می شوند و در واگذاری آنها نیز سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با وجود اعطای پروانه مطابق بند ۷۰۷ محدودیت هایی قائل شده و صرف درخواست اپراتور، دارنده پروانه را مستحق دریافت شماره نمی داند. بنابراین در بهره برداری از آنها باید همه ملاحظات و منافع ملی مورد توجه قرار گیرد. از این رو سازمان متبوع کوچکترین تعرضی به اصل مالکیت اشخاص نداشته بلکه ابلاغیه صادر شده نیز ناظر به عدم فعال سازی بیش از ۹ سیم کارت از هر اپراتور برای یک اشخاص حقیقی است که در نتیجه اشخاص واحد شرایط اعم از حقیقی و حقوقی، مالک محسوب می شوند و می توانند انجا تصرفات را نسبت به سیم کارت خود داشته باشند، لیکن امکان فعال سازی خط برای اشخاص حقیقی بیش از میزان موصوف، مقدور نیست.

۷- شماره های ارتباطی مخابراتی در هیچ کشوری در زمره دارایی های فردی شهروندان انگاشته نشده اند بلکه در زمره دارایی های عمومی به شمار می آیند که به این ترتیب حق مالکیت آنها برای دولت به نمایندگی از ملت است و در صورت صلاحدید می توان حق بهره برداری یا انتفاع آنها را به اشخاص واگذار نماید.

۸- شماره های مخابراتی، همانند سایر شناسه های ارتباطی الکترونیکی تنها برای شناساندن مطمئن و معتبر مشترکان خدمات مخابراتی واگذار می شوند. لذا تنها در حد نیاز واقعی مشترکان واگذاری آنها توجیه دارد و فراتر از آن، وجوهی مانند خریداری شماره ها به قصد انتفاع یا تملک مجموعه ای از آنها به دلایلی مانند رند یا مرتب بودن شماره ها، هیچ توجیهی با منافع و مصالح ملی ندارد. بهره مندی از شماره های ارتباطی فراتر از حد نیاز واقعی و متعارف، خود به خود زمینه سو استفاده های گوناگون را برای دارندگان آنها برمی انگیزد که به همین منظور بسیاری از کشورها در همین زمینه مقررات بازدارنده ای را وضع کرده اند که از آن جمله کشور سنگاپور برشمردنی است که تنها دارا بودن پنج شماره مخابراتی را مجاز شمرده اند. این موضوع بویژه از این جهت باید مورد توجه قرار گیرد که کشورهای مذکور از لحاظ توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در جایگاه بسیار برتری از ما قرار دارند.

در همین مقال توجه آن مرجع را به تبصره ۲ ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نیز جلب می نماید که طی آن مغایرت با موازین شرعی موکول به نظر شورای محترم نگهبان شده است که خواهان نیز مغایرت مصوبه ادعایی را با شرع اعلام داشته است. در پایان ضمن استدعا در خصوص رد دعوی مطروحه معروض می دارد این سازمان آمادگی دارد عنداللزوم در جلسات رسیدگی موارد خود را به صورت فنی و با حضور کارشناسان مربوطه تقدیم دارد.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آرا به شرح آینده به صدور رای مبادرت می کند.

رای هیأت عمومی

الف: نظر به این که مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی حقوق اشخاص مصون از تعرض اعلام شده است، بنابراین فراز دوم بند ۱ و بند ۲ بخشنامه شماره ۱۵/۲۶۲۹۴/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۳/۱۷ معاونت امنیت سیستم های ارتباطی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در حدی که فروش یا فعال کردن سیم کارت های قبلی فروخته شده به اشخاص حقیقی که دارای بیش از ۹ سیم کارت فعال می باشند به هر طریق و تحت هر عنوان ممنوع اعلام شده است، از این جهت که فعال سازی سیم کارت که از حقوق دارندگان سیم کارت بوده است را سلب می کند، مغایر حکم قانونی صدرالذکر است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، این قسمت از بند ۱ و بند ۲ بخشنامه مورد اعتراض ابطال می شود.

ب: با عنایت به این که نامه ۱۵/۲۶۳۷۹/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۴/۲۴ معاونت امنیت سیستم های ارتباطی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در مقام تبیین علت صدور بخشنامه شماره ۱۵/۲۶۲۹۴/الف/م/خ - ۱۳۹۱/۳/۱۷ صادر شده است و متضمن وضع قاعده آمره مستقلی نمی باشد، بنابراین قابل رسیدگی در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تشخیص نشد.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدجعفر منتظری /

منبع : سایت مجلس شور ای اسلامی